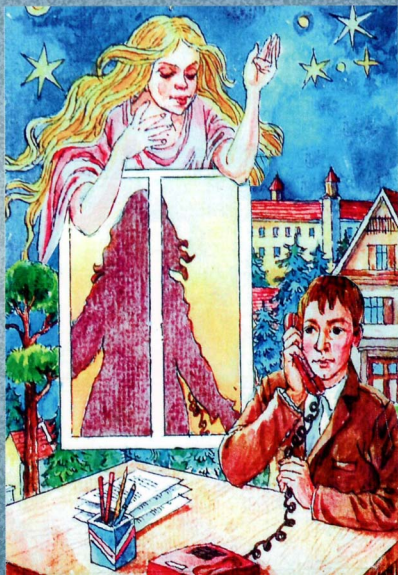

Samuel Salay

MESAČNÁ VÍLA

Samuel Salay
MESAČNÁ VÍLA

Samuel Salay

MESAČNÁ VÍLA

2009

Copyright © Samuel Salay 2009
Cover illustration © akad. maliar Jozef Cesnak 2009

Samuel Salay: Mesačná víla
Ilustrácie Jozef Cesnak
Zodpovedný redaktor Pavol Žitavský
Obálku s použitím ilustrácie Jozefa Cesnaka
navrhla Anna Chovanová
Výtvarná redaktorka Anna Chovanová
Tlač AZ Print

ISBN 978-80-8061-349-5

MESAČNÁ VÍLA

STARÁ VODÁREŇ

Večerným autobusom som cestoval na nočnú smenu do vodárne pri bratislavskom hrade. Som „vodár“, bol ním otec aj dedo, len na vojenčine som bol inde. Zdá sa mi, že žijem celú večnosť. Rok za rokom, jar za jarou, detstvo, puberta, dospievanie. Pomaly, ale isto sa začínam obzerať za dievčatami. Hľadím im do tváre, samozrejme, len skryto a nesmelo. Koľko ich len chodí okolo a koľko krásy je zakliatej v ich mladosti. Nestačím vnímať! Mladosť je krásna vec. Tvár, oči, ústa – postava!

Autobus bol poloprázdny. Viezol som sa tichým mestom. Privieral som oči a dýchal prítomnosť. Vedľa mňa stálo dievča. Postavil som sa k nemu náročky. Zdalo sa mi, že som zacítil vôňu jej tela zmiešanú s vôňou kvetov.

Sníval som o autobuse, ktorý bude na každej zastávke zaplnovaný cestujúcimi až do prasknutia a mňa zatlačia na ňu, takže naše telá budú stlačené a nebude úniku. Potom zacítim jej dych a srdce.

Zastávky by mali byť nekonečné a vozidlá preplnené, potom by som nedbal precestovať hoci aj pol dňa.

Mal by som sa jej dotknúť, uvažoval som. Musím sa o to aspoň pokúsiť, keď mykne vozidlom, alebo v zákrute. „Odstredivá sila pomáhaj!“

Pripravoval som sa a keď nastala vhodná chvíľa, dot-

kol som sa jej. Aká slasť, cítil som teplo! Uvažoval som, že ruku nechám tam, kde je, keď mnou z ničoho nič zalomcoval strach! „Ale prečo?“ Nahováral som si: „Prečo sa bojíš, keď je už po tom?“ Vedel som však, že na viac sa nezmôžem a vystúpiť, ísť za ňou, osloviť ju, na to nemám.

Na ďalších zastávkach sa začalo vozidlo vyprázdňovať. Dievča kúsok ustúpilo, lebo ľudia sa mali možnosť rozdeliť. Aj medzi nami vznikla medzera. Mne sa tá medzera nepáčila, lebo som sa posunul, no nebol som si istý, či sa na mňa neobzrie a nepovie napríklad: „Čo si to dovoľujete!“, alebo: „Netlačte sa!“, a pred všetkými. Viem, že by som sa zahanbil a vystúpil.

Autobus zastal ešte raz, vystúpila, potom sa zavreli dvere a pohli sme sa. Zostúpil som na schodík a pozeral sa. Tak príjemne sa mi pri nej stálo. Čím to je? Škoda, asi ju už neuvidím!

Potom som prešiel k zadnému sklu. Ešte raz kráčala predou mnou. Na zlomok sekundy sa nám stretli oči. „Tak to je teda ona,“ povedal som si. „Tak to je teda on,“ myslela si. Pohľad som nevydržal, bolo v ňom odhalenie. Vedela, že som to bol ja! Zajtra zabudne, aj ja. Viem len, že bola mladá!

O chvíľku som nastúpil do nočnej smeny. Službu mi odovzdal pre mňa nezaujímavý kolega, na ktorého som sa obyčajne ani nedíval, keď som sa s ním zhováral. Aká škoda! Veď aj staroba má svoje túžby a sklamania! Ale mladosť víťazí!

Niekedy sa vieme až priveľmi diferencovať. Pre pätnásťročného je dvadsaťročný starým, pre dvadsaťročného – dvadsaťpäťročný a tak ďalej. Pre budúcnosť však budeme navždy – súčasníci.

Minulosť aj budúcnosť sú pre nás neznáme a ostanú nám aj nespoznané ich ľudské obsadenia. Čítam o svojich predkoch a možno aj o nás sa dozvedia len z čítania a z fotografií. Buďte pozdravení prarodičia, ale hlavne vy, budúce pravnúčatá! Ďakujem príroda!

Stará, dobrá príroda nám dala veľký dar. Bývame šťastní, či túžime a či sa trápime. Chceme sa dotýkať niečej ruky, šepkať nežnosti. Buď pozdravená láska! Snívať o tebe je také krásne, keď nie si naplnená, veď niekedy sa zobúdzam úplne spotený a s pocitom, čo ak umriem bez toho, aby som ťa spoznal naplno.

Mladosť málokedy myslí na smrť, ale tým intenzívnejšie. Smrť je tu neprirodzená a proti všetkým pravidlám. Veď človeka všetko omrzí, len žiť nie. A predsa raz ukonané telo zatúži po odpočinku. Strom, ktorý bohato rodil a kvitol, uvoľní miesto potomstvu, ktoré nežne zaplače.

Ak sa nám naplnil čas, mali sme všetko, kvety aj plody, ale vždy ostane láska a život. Ten je predsa večný...

V práci mám stroje, ktoré vedia pracovať dvadsaťštyri hodín, tak ako ľudské srdce a dokiaľ pracujú – hrejú. Nepoznajú túžbu, ani trápenie a o ich reprodukciu sa stará človek. Verím, že dokiaľ bežia, sú šťastné, lebo spievajú, za horúcich letných dní sa vedia aj spotiť.

Tie veľké kvapky vody, čo sa zrážajú na čerpadlá, to nie sú slzy, lebo slzy chutnajú slano a otriasajú srdcom.

Človek pozná lásku, smiech a slzy, stroje spev a pot.

Ďakujem vám, stroje.

Na ulici, pred strojovňou, chodí len málo ľudí, väčšina sa vozí. Niekedy sa pozerám a vždy ma upúta mladosť! Aj v ten večer som pristúpil k oknu. Ulica bola

pustá, čas od času prefrčalo auto a ostalo ticho. Večerné osvetlenie dávalo pocit pokoja, obloha bola tmavomodrá, svetlá oranžové a v diaľke zaznievalo neznámo. A predsa ulicou kráčalo dievča, bolo samé a ponáhľalo sa.

„Aká je krásna,“ povedal som si. „Púčik, ktorý sa ešte nerozvinul naplno!“

Ruže nám práve kvitli v záhrade a tak som mal možnosť porovnávať. Moje najobľúbenejšie sú zlatožlté. Voňajú mi najmilšie.

Dievča prišlo bližšie. Jej vlasy mali farbu mojich ruží. „Nemá osemnásť,“ myslel som si. „Dlho nebude vädnúť, ešte sa nerozvinula, len vonia. Kto vie, či jej vôňa už niekoho omámila?“ Zadíval som sa jej do očí. Potom som sa vyklonil a vybehol, aby som ju mohol vidieť zozadu.

„Somár!“ zanaďával som si. „To robíš vždy. Najprv sa pozeráš a potom vybiehaš. Čo si o tebe pomyslia ľudia?“

Opäť som ostal sám. Nechcel som stáť na ulici, preto som privrel bránku a prešiel za dom.

Bolo toho zrazu na mňa dosť. Chcel som sa ženiť, ale nemal som s kým a navyše som mal v ten deň meniny a nikto mi nezablahoželal. Vnútri dusno, lampa ťahala oči a vonku teplá letná noc. Bol som sám so svojimi myšlienkami.

Vošiel som na cestičku medzi strojovňu a borovice. Prechádzal som sa hore a dole a zas hore a dole a veľa som rozmýšľal.

Ani som nezbadal, že mesiac najprv nazrel medzi skupinu borovíc a tichučko a pomaly sa blížil k poslednej z nich, ktorá stála tak trochu bokom, aby tým väčšmi vynikla svojou krásou a osamelosťou.

Bolo mi smutno. Vrael som si, že aj ja som sám, hoci okolo mňa žijú ľudia. Borovice šumeli a za mojím chrbtom spievala strojovňa.

SNÍVANIE

Nechodia ešte, milá, kroky bosé
po byte mi. Im patrí iný svet!
Veď – ako v tráve a po rannej rose –
pod každým zjavil by sa vonný kvet.

Prezradím ti sen, ktorý prisnil sa mi.
Cítil som tvoje ústa a ich dych.
Stáli sme blízko seba, v ňom nik, len my.
Tam pil som jas tvoj z očí žiariacich.

Sníval o Veľkej Morave som starej,
kde ticho žila naša pramatka.
Všetky jej vlastníš kypré tvary hravé,
budúcnosť je v nich, aj ich pamiatka.

Pozhovej, kráska, večnosť, postoj chvíľu,
podaj mi dlane. Dáme láske silu.

SRDCE

„Ako je len vonku príjemne,“ vravel som si. Všade bolo ticho a mier. Nad hlavou sa rojili hviezdy, v hlave myšlienky a v hrudi mi bilo srdce. Život je predsa len niečo krásne, som len malá kvapôčka v mori, malá čiastočka vesmíru, ale v tomto okamihu žijem, krv mi prúdi v žilách a moje srdce neustále pracuje.

Život je večný, myslel som si, existuje už miliardy rokov a bude existovať ďalšie miliardy, len jeho podoba sa mení.

„Čo mi na to povieš, srdce,“ prihovoral som sa mu, a srdce sa trochu zovrelo a povedalo: „Mal by si sa oženiť a mať deti, aby prišli aj vnúčence. Nie som tu len preto, aby som udržiavalo pri živote tvoje telo, ale aj preto, aby som spoznalo lásku. Porozmýšľaj! Ak spoznáš lásku, staneš sa nesmrteľným, lebo kus z tvojho ja bude žiť ďalej po mnohé generácie, milióny rokov, rozumieš? Nekonečno!“

„Áno,“ opakoval som si: „láska, deti – nekonečno. Obrovská sila prírody, ktorá zabezpečuje trvajúci život.“

Chcel som sa oženiť, ale zatiaľ sa mi nedarilo, žil som samotársky a bol som nesmelý. Videl som, že po svete behá veľa pekných dievčat, ale osloviť niektorú, alebo dokonca ísť za ňou, to bolo nad moje sily. Otočil som sa sem-tam, nezapieram, ale vždy som sa akosi bál, že sa